

Перська поезія в українському просторі

У мистецькій залі Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася міжнародна науково-практична конференція «Голос слова кохання», присвячена творчості видатного перського класика, поета Гафеза Ширази.

Організаторами заходу стали кафедра Близького Сходу та Центр іраністики Інституту філології за сприяння Посольства Ісламської Республіки Іран в Україні. Почесними гостями конференції були аташе з питань культури Ірану пан Аббасі, аташе з питань економіки пан Ахмат, представник посольства Ірану в Україні пан Вахіді. У заході також взяли участь викладачі та студенти Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Мешхедського державного університету імені Фірдоусі (Іран), Київського національного лінгвістичного університету, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Таврійського національного університету ім. Вернадського.

Конференція проходила перською мовою. Проведення подібних заходів на кафедрі Близького Сходу стає вже традиційним. Так, у квітні 2011 року спільно з Лінгвістичним університетом була проведена Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена творчості перського поета Фірдоусі. Минулого року кафедрою спільно з Посольством Ісламської Республіки Іран було проведено Перший всеукраїнський семінар з іраністики, у якому взяли участь вчені та викладачі з Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України та вузів Києва, Харкова, Львова, Сімферополя. На конференції було виголошено ряд цікавих наукових доповідей з різних галузей іраністики – історії, культури, літератури, мовознавства. Кафедра також є ініціатором та організатором Всеукраїнської студентської олімпіади з перської мови (загалом таких олімпіад було проведено сім). Студенти-переможці двох рівнів олімпіади нагороджуються Посольством Ісламської Республіки Іран поїздками на мовне стажування до Ірану та цінними подарунками.

Нинішню конференцію відкрив заступник директора Інституту філології, завідувач кафедри китайської, корейської та японської філології

проф. Іван Бондаренко. Він звернувся до гостей і учасників заходу з привітанням від імені дирекції Інституту. Першу доповідь виголосив один із організаторів конференції, лектор на громадських засадах Інституту філології, проф. Мешхедського університету (Іран) др. Аляві Маккадам. Пан Аляві розповів усім присутнім про значення творчості Гафеза для перської культури. В Ірані Гафеза Ширазі вважають найбільшим поетом через низку причин: письменник

має наймісткіший поетичний диван, кожна іранська сім'я вдома має принаймні один його примірник; творчість поета сповнена філософських роздумів, у центрі яких завжди стоїть Людина; ліричний герой Гафеза весь час перебуває у пошуку Істини, сенсу буття, тому проблематика віршів поета завжди актуальна. Гафеза називають духовним провідником іранців у їхньому культурному розвитку, оскільки його творчість, попри свою самотність, синтезує у собі все тематичне і формальне різноманіття поетичних диванів інших видатних письменників середньовічної Персії. Про велику пошану іранців до творчості Гафеза свідчить також традиція в день Ноорузу (іранський Новий Рік) класти диван поета на священне місце в центр скатертини. Крім того, пан Аляві наголосив на навчально-практичному значенні конференції, оскільки усі доповіді студенти готували перською мовою. Метою заходу було не лише звернути увагу на літературу Ірану, а й покращити знання перської мови. Саме тому протягом двох тижнів викладачі, зокрема пан Аляві Маккадам, посилено займалися зі студентами-учасниками конференції, щоб відшліфувати їхню мову, пояснити стилістичні особливості поетичної лексики.

Доповідь «Поезія Гафеза Ширазі в Європі та Україні: переклади, дослідження і рецепція» виголосила завідувач кафедри Близького Сходу директор Центру іраністики доцент Тетяна Маленька. Особливу увагу вона звернула на переклади Дивану Гафеза в Англії, Франції, Німеччині, Польщі, Україні, зокрема на переклади першого українського іраніста Агатангела Кримського та Василя Мисика. Викладач Таврійського національного університету Олексій Сухоруков виступив з доповіддю «Побутова лексика в

поетичній творчості Гафеза». У конференції також взяла участь викладач перської мови та літератури Мешхедського університету Мар'ям Сасані. Її доповідь стосувалася прямого та переносного (земного та містичного) значення виразів у поезії Гафеза. Пані Мар'ям на багатьох прикладах з творчого доробку поета

показала, наскільки по-різному може прочитуватися значення окремих слів у віршах Гафеза, створюючи таким чином, багату смислову поліфонічність його поезії.

Серед інших тем для виголошення та обговорення на конференції були:

«Чи дійсно був Гафез суфієм?», «Поняття любові в поезії Гафеза», «Філософія риндизму у творчості Гафеза» та інші. Між виступами на конференції декламувалися поезії Гафеза, читання яких супроводжувалося відеофільмом про найважливіші історико-культурні пам'ятки Ірану, що створювало творчу атмосферу та допомагало поринути в особливий світ

перської поезії. А виступ гурту етнічної іранської музики «Джам» додав конференції мистецької синкретичності, в якій злилися перські поетичне слово та мелодія. Наприкінці конференції таємним голосуванням було обрано найкращу студентську доповідь. Переможницею виявилася студентка 3-го курсу спеціальності «перська мова та література» Інституту філології Ірина Філоненко.

Текст: Анна Ращенко
Фото: Валерій Попов